

Atkritumus dedzināt nedrīkst!

Pavasārī, uzspīdot saulei, cilvēki sarosās un sāk uzkopt savu apkārtni, tīrīt pagalmus, un ziemā varam novērot, ka vēl ir iedzīvotāji, kuri nederīgas lietas, tai skaitā sadzīves atkritumus, samet kaudzē un nodedzina. Varētu domāt, ka viss, kas “izkūp” gaisā, kļūst neredzams un problēma ir atrisināta - lieko gružu vairs nav. Bet tā ir sevis mānīšana, ko mums būtu jāapzinās. Pavasarī, uzspīdot saulei, cilvēki sarosās un sāk uzkopt savu apkārtni, tīrīt pagalmus, un ziemā varam novērot, ka vēl ir iedzīvotāji, kuri nederīgas lietas, tai skaitā sadzīves atkritumus, samet kaudzē un nodedzina. Varētu domāt, ka viss, kas “izkūp” gaisā, kļūst neredzams un problēma ir atrisināta - lieko gružu vairs nav. Bet tā ir sevis mānīšana, ko mums būtu jāapzinās.

SIA ZAAO (ZAAO) vides izglītības speciāliste Ieva Veģere stāsta: „Melnie dūmi, kas “izkūp” gaisā, satur bīstamus ķīmiskus savienojumus – dioksīnus, hlora savienojumus, poliaromātiskos ogļūdeņražus, smagos metālus un citus bīstamus savienojumus, kas piesārņo gaisu un elpojot tie uzkrājas cilvēka organismā. Tāpat kaitīgie savienojumi sīku putekļu veidā nonāk uz augsnes un augiem, pēc tam ūdenī. Līdzīgu kaitējumu savai veselībai un dabai kaitējumu radām dedzinot krāsnī plastmasas maisījumus, plastmasas pudeles, piena pakas, sulu pakas, vienreizējās lietošanas plastmasas traukus, tādejādi indējot sevi, jo plastmasa pilnībā sadeg tikai ļoti augstā temperatūrā (virs 1000 grādiem), krāsnī vai ugunskurā temperatūra ir tikai līdz 400 grādiem. Skursteņiem aizsērējot ar sodrējiem, kas radušies no plastmasas dedzināšanas, pastāv aizdegšanās risks. Tos grūti iztīrīt, jo līdz galam nesadegušās plastmasas daļiņas ir

pieķepušas pie skursteņu sienām.”

Arī cilvēku apzināta vai neapzināta rīcība, kā nelegāla atkritumu norakšana bedrēs lauku sētu tuvumā vai atkritumu izmešana piepilsētas mežos piesārņo mūsu zemi un nodara kaitējumu dabai.

Skolā jauniešiem ķīmijas stundā māca par vielu nezūdamības likumu – „Jebkurā reakcijas gaitā katra ķīmiskā elementa atomi neiet zudumā un nerodas no jauna. Cik liels elementa atomu skaits bija pirms ķīmiskās reakcijas, tikpat liels atomu skaits būs arī pēc ķīmiskās reakcijas”.

Šo likumu cilvēkiem vajadzētu atcerēties ikreiz, kad sadzīves atkritumi tiek dedzināti ugunskuros un krāsnīs vai izmesti nelegāli piepilsētas mežos.

„Vielu nezūdamības likums” mums atgādina - atkritumi nekur nepazūd, tie ir mainījuši savu formu un pārvērtušies par bīstamiem ķīmiskiem savienojumiem. Nepareizi apsaimniekojot atkritumus, rodas piesārņojums, kuru cilvēki uzņem lietojot pārtikā piesārņotu ūdeni, piesārņotā augsnē augušus augus, elpojot piesārņotu gaisu un peldoties piesārņotās ūdens tilpnēs. Visbeidzot lietojot pārtikā putnus, zivis un dzīvniekus, kas uzņēmuši barību piesārņotā vidē.

Ieva Veģere: „Šodien esam neizpratnē, kāpēc mūsdienās cilvēkiem ir tik vāja imūnsistēma? Kāpēc cilvēki bieži slimo? Kāpēc bērniem parādās alerģijas, kas vecākiem nav novērotas? Viens no iemesliem ir piesārņotā vide, kurā dzīvojam. Piesārņojums nonāk cilvēka organismā, uzkrājas dažādos orgānos, kā rezultātā izmainās organisma funkcijas. Protams, veselības traucējumi nerodas uzreiz, tie veidojas ilgākā laika periodā.”

Būsim atbildīgi pret sevi un nākamām paaudzēm, mainīsim savus ieradumus, domāsim ar prātu, jutīsim ar sirdi, un izdarīsim izvēli par labu dabai, kas mūs baro un dod spēku (zeme, ūdens, gaiss, augi, dzīvnieki).

Apsaimniekosim atkritumus videi draudzīgi un legāli – noslēdzot līgumu par atkritumu apsaimniekošanu, ikdienā šķirojot tos un izvērtējot ikdienas pirkumu lietderību.

Atgādinām - Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 58.pants par Vides piesārņošanu un piegružošanu nosaka - par gaisa, zemes, mežu vai ūdens piesārņošanu ar notekūdeņiem, ķīmiskām vielām, materiāliem vai atkritumiem ir piemērojams naudas sods no EUR 70 līdz pat EUR 2900. Savukārt 75.pants par Atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu nosaka - par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā (līguma neslēgšana) var tikt piemērots naudas sods EUR 90 līdz EUR 1400.

Informāciju sagatavoja:
Zane Leimane

SIA ZAAO sabiedrisko attiecību speciāliste